

Søgemuligheder i fremtiden

Taler vi samme sprog?

Ved Ulla Barfoed, afdelingsbibliotekar ved ÅKB.

Jeg er udlånsbibliotekar på et stort, men muntert folkebibliotek, hvor vi anstrenger os gevaldigt for at gøre lånere så selvhjulpne som muligt. Een af vejene er naturligvis at lære dem at søge selv - overbevise dem om, at det ikke er så indviklet endda. "Gør det så enkelt som muligt" er et af vores slagord. Hverdagen viser så, om teorien står sin prøve. Og det gør den jo oftest, hvis bare man kan stave rigtigt. Jeg har dog nogle pudsige eksempler på, at vores forståelse af sagen ikke altid stemmer overens med lånerens.

En forventningsfuld yngre dame fortæller, at familien nu har besluttet sig for, at de vil ha' en kat. Men hvilken? Og hvordan gør man den renlig og hvordan er kattens mentalitet? Mit svar, endnu engang: prøv lige selv først - systemet er til for din skyld - gør det enkelt. Og hvad bruger den glade dame af ord - jo "kat", for det er, hvad hun skal ha' - en kat. Noget kommer der da, men ikke just det rigtige - jeg mærker det spørgende blik og må så bekende, at for at det skal lykkes, må man søge på katte.

Lånere accepterer hurtigt en forklaring: vi har besluttet at bruge emneordene i ubestemt form i flertal. Ja, undtagen for eksempel for et lands historie - her siger vi for eksempel ikke Tysklands historier; århushistorier er noget ganske andet.

En anden oplevelse havde jeg for flere år siden, da vi søgte noget halvofficielt om badeværelser; lånerens oplysninger var lidt mangelfulde, men vores udholdenhed er legendarisk, så vi fandt det som et vådrum. Senere har det fremkaldt mange spøgefulde bemærkninger i lighed med, at en af os er gået for sig selv i vådrummet. Men retfærdigvis må det siges, at det nu ser ud til, at posterne er forsynet både med emneordet badeværelse og vådrum.

Der er flere andre emneord, der har vakt undren, for eksempel ordet Jura, der bruges i både gruppe 34 og 42.7. Det ville fremme forståelsen, hvis det var tilladt at bruge ordet Jurabjergene.

Og så bliver jeg nødt til at fortælle lidt om de frustrationer, det stadig medfører, at vi for nogle år siden indførte en underdeling af gruppe 33.188 for at give hvert land i verden deres eget klassemærke. Det lød logisk dengang, men det giver nogle klassemærker, der skal følges nøje for at finde frem til netop den bog, der søges. Og der tælles højt, og der bruges mindre pæne ord undervejs, når Kina og økonomiske forhold skal føre frem til en gruppe med 6 decimaler efter 33.

Inden dagen i dag talte jeg med mine kolleger om emnet emneord. Og det, vi nåede frem til, var:

- Brug endelig så mange som overhovedet muligt af de nyeste begreber, også selvom de måske ikke holder så længe
- Hellere tre emneord for meget på en enkelt titel end et for lidt
- Ved fremmedord: brug gerne fremmedord, men også det tilsvarende danske ord (eks.: både airbag og luftpuder)
- Hellere specielle, præcise emneord end generelle, bredt beskrivende
- Vi er glade for de sammensatte emneord: franske vine, tyrkiske indvandrere osv.
- I øvrigt er de regler, vi lever med (beskrevet i "Verbal emneindeksering i Basis") både relevante og godt gennemtænkte. Det er under kontrol

Med hensyn til om vi taler samme sprog - ja, dertil vil jeg svare: at de faglige biblioteker og folkebibliotekerne burde et langt stykke af vejen gøre det. Det lyder besnærende rigtigt, men der vil være forskel, og det skal der i sagens natur også være. De ord, en studerende eller en forsker har brug for, ligger ikke på linie med dem, de fleste andre vil bruge. Eks. lopper - på dansk eller latinsk eller engelsk? Er det noget, vi skal diskutere, eller er det noget, vi skal acceptere?

Der er endnu en ting, der ligger mig meget på sinde. Og det er netop altid at se sagen med lårnernes øjne. I vores ikke altid så muntre søgesystem for lånere, er der for eksempel ikke mulighed for at liste ord, forfattere osv., ej heller for at kombinere for eksempel på sprog. Jeg håber, at andre systemer i landet er bedre. Men der hvor jeg vil hen lige nu, er at pointere, hvor vigtigt det så er med emneord, kontrollerede eller ukontrollerede. Brug mange af dem - i et sprogbrug, der er aktuelt og enkelt.

[FABITA | Konferencen Søgemuligheder i fremtiden.](#)

Sidst opdateret 25.11.96. Informationer på disse sider må benyttes såfremt kilden angives.